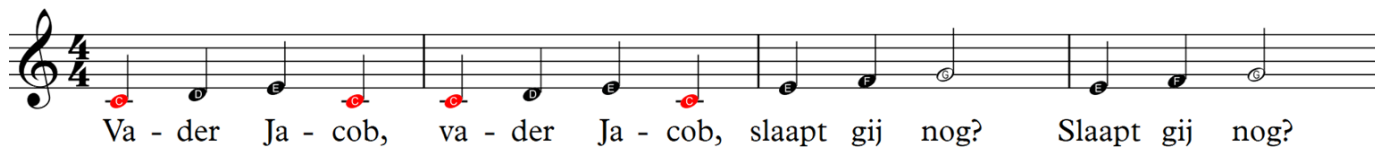

Toonsoort en toongeslacht

Een lied kunnen we in verschillende 'liggingen' zingen, dus hoger of lager. We hebben weleens gemerkt dat een ligging voor het koor wat te hoog was, dan maakte ik een transpositie naar een andere toonsoort.

Maar wat is een toonsoort? Een toonsoort is de ladder waarin je het lied zingt.

Als ik Vader Jacob in C groot wil zingen staat er dit:

Va - der Ja - cob, va - der Ja - cob, slaapt gij nog? Slaapt gij nog?

De eerste toon van de ladder is de **grondtoon**; in dit geval is dat de C. De muziek stroomt steeds weer naar die toon toe, het is a.h.w. de bron van die toonsoort.

Een andere heel belangrijke toon is de vijfde toon van de ladder, de zgn. **dominant**. In deze toonsoort is dat de G.

5

Al - le klok-ken lui - den, al - le klok-ken lui - den, bim bam bom, bim bam bom.

Een toonsoort staat óf in majeur óf in mineur, dit zijn de **toongeslachten**.

Majeur betekent 'groot' en mineur betekent 'klein.' Groot en klein heeft te maken met de eerste drie tonen van de ladder, die vormen een grote of een kleine terts.

We blijven even bij het Vader Jacob voorbeeld en kijken naar de eerste drie noten:

Va - der Ja - cob,

Er is twee keer een hele afstand tussen de noten, daardoor hebben we een grote terts en is het **majeur**.

Nu gaan we de tweede afstand verkleinen van een hele toon naar een halve:

Daardoor wordt het **mineur**.

Va - der Ja - cob,

Majeur en mineur kun je vergelijken met mannelijk en vrouwelijk.

Het toongeslacht is heel bepalend voor de sfeer van de muziek (vrolijk, zelfverzekerd, droevig, mijmerend). Vaak verandert het toongeslacht in een muziekstuk, zo ontstaan er stemmingswisselingen. Ook de toonsoort kan veranderen binnen een stuk, we noemen dat modulatie.

